

Zakaj pišem za mlade?

Ker sem odrasel otrok; ki zna in rad piše pesmi.

- Zakaj je toliko pesmic o živalih?
- Zakaj voda?
- Zakaj je v večini pesmi podeželje, narava?

Zato:

Ker tisti otrok, ki piše, še vedno živi v nekem hribovskem zaselku pod Goro Oljko. Domek je samotni in z otrokom so navadno samo: muca, zajci in koze; pa vse gozdne živali.

Voda je čudež, ker je tamkaj ni: treba jo je streči s streh, jo iz oddaljenih in redkih studencev v globačah nositi za pitje; ali še dlje do tekoče vode v dolini tovoriti perilo na izpiranje. Voda je živa, voda je nujna, voda je dobra ...

V prozi – *Čukec, Koruzni punčki* – pa je glavni moj otroški prijatelj sosedov Frenci. Kasneje vstopata v pesmi – še več pa v črtice, radijske šolske igre, besedila ob uglasbenih pesmih moja dva (Miklavž in Eva), pa sosedovi otroci in tudi šolarji. V ciklu *Nenavadni prijatelji* pa prišepetava svoje izkušnje mojemu piscu-otroku že vnukinja ...

... Vem samo: Dokler bo v meni živel otrok, bo pisal (bom pisala) za mlade, se veselil njihovega veselja in vsake pohvale. Tudi učil se bo, spraševal ... otrok je po naravi vedoželjen. Samo prestrašiti ga ne smemo. Potem se zakrknje, otprne in umolkne ...

Neža Maurer, Pogled na svoje delo

DOMOV

»Greš domov?« me vpraša
drobno otroče plavih oči.
»Vsi gremo domov,« mu rečem
in ono se veselo smeji.
Domov.
Dom je tam, kjer je ljubezen.
Toliko je hiš
in tako malo domov.
Kam naj grem?
Otroče gleda za mano
in verjame, da grem domov.

Viri in literatura:

- Hofman, B. *Iskani in najdeni svet*. Ljubljana: Prešernova družba, 1988.
- Mager, I. Ljudje se tako bojijo ljubezni. *Dnevnik*, leto 50, št. 307 (11. 11. 2000), str. 13.
- Maurer, N. *Biografski podatki*. Škofja Loka, 2004.
- Maurer N. *Igra za življenje: njene najboljše pesmi*. Ljubljana: Karantanija, 1999.
- Maurer N. *Neža Maurer, pesnica in pisateljica*. [Elektronski vir]. Škofja Loka: N. Maurer, [obnovljeno 2005-06-09]. Dostopno na: <http://www.nezamaurer.netfirms.com/>
- Maurer, N. Zakaj pišem za mlade? *Otrok in knjiga*, let. 21 (1994), št. 38, str. 56-57.
- *Naša šola skozi čas* (člani knjižničarskega krožka z mentorico Valerijo Pukl) : *raziskovalna naloga*. Polzela: Osnovna šola, 1990.

Gradivo za zloženko zbrala in uredila: Marija Kronovšek
Zloženko računalniško oblikovala: Alja Bratuša

Polzela, 23. september 2005, ob odprtju kulturnega
kotička na Osnovni šoli Polzela.

ZNAMENJA OB POTI NAŠE ROJAKINJE

Neža Maurer

Neža Maurer
22. december 1930
Podvin pri Polzeli
pesnica, pisateljica, publicistka

● ● ● | ZNAMENJA OB POTI

Vsak mora sam za svojo srečo.

Matere ostajajo ob poti
kot počivališča za utrujene,
kot znamenja
za vrnitev.

Ko sem bila otrok, sem na paši pisala dnevnik. Živela sem samotno, ob meni ni bilo nikogar, ki bi se mu lahko izpovedovala, in tako sem se dajala v pisanje, ki je bilo polno neposrednih vtisov, vsakdanjih dogodkov, vsega, kar me je prizadelo ali razveselilo, kar sem doživela ali občutila. To pisanje je bila nekakšna elementarna nuja; zdelo se mi je, da me bo razneslo, če ne zlijem na papir svojih občutij. Ta občutja so bila tesno povezana tudi z naravo. Živela sem na pobočju Gore Oljke, v zaselku Kopank pri vasi Podvin, pred menoj je ležala vsa Savinjska dolina od Mozirskih planin do Celja; bili so dnevi, ko me je ta črna pokrajina tako prevzela, da me je dušilo od lepote. S pisanjem sem uravnavala ta pritisk in ga krotila.

Rojstna hiša Neže Maurer, ki je sedaj na ogled kot kulturni spomenik.

Največ časa sem preživela s starim atom. Kot danes vem, je bil zelo moder mož. Zanimala ga je politika, družbene vede, zgodovina, popravljaj je mline in vodnjake, za kar je potreboval tudi znanje fizike, in o vsem tem mi je pripovedoval, ko sem ga prosila. Moja mama mu je dejala, kaj mi vse to pripoveduje, saj nič ne razumem. »Boš že videla,« ji je odvrnil.

Na polzelsko šolo sem hodila v letih 1937 – 1941, do okupacije v slovensko (od prvega do četrtega razreda), nato pa od – mislim da – od maja 1941 do junija 1944 v nemško šolo. Spominjam se, da smo prvošolci končali pouk ob pol enajstih (začel se je ob osmih) in ob lepem vremenu čakali drugošolce, ki so pouk končali uro pozneje, pod Sevškovo tepko na Sevcu. Nato smo šli skupaj do Mačevega klanca in se tam v gozdu igrali, dokler nas niso dohiteli ostali.

Nežina prva fotografija z mamo (leta 1937 ali 1938)

Čeprav smo živeli na deželi, smo veliko brali. Mama je znala ogromno pesmi na pamet, takrat sem mislila, da so to njene, in čutila sem, kako so moje mnogo slabše. Nekaj sem se že preizkušala, a si nisem dovolj zaupala.

*Pripoved Neže Maurer,
povzeta iz različnih pisnih virov.*

Pisalo sem v neizprosni roki.
Počasi, z muko izpisujem:
Ljubim svojo iluzijo.

Ne verjamem,
da je v začetku bila beseda –
vem,
da je bila.
Morda ni bilo niti besede –
bil je samo glas.
Mogoče ni bilo niti glasu –
bilo je samo hotenje.
Morda ni bilo niti hotenje –
bila je le želja.
Ali pa ni bilo niti želje –
bilo je samo silno hrepenenje
b i t i.

Po vojni je na nižji gimnaziji v Žalcu in Celju naredila izpite čez prve tri razrede in leta 1946 redno končala četrti razred. Učiteljske je ob štipendiji končala v Ljubljani, nakar so jo poslali poučevat na Primorsko. Tri leta je učila v Črnem Vrhu nad Idrijo. Kot odlična dijakinja si je pridobila dopust za redni študij na Višji pedagoški šoli v Ljubljani. Na Filozofski fakulteti je študirala slavistiko in diplomirala leta 1960. Bila je profesorica, novinarka pri RTV Ljubljana, pri Rodni grudi in Kmečkem glasu, urednica Prosvetnega delavca, nato pa samostojna svetovalka za kulturo na republiškem komiteju za informiranje. Prevajala je iz več slovanskih jezikov in nemščine. Zdaj je upokojena.

Za svoje delo je bila večkrat nagrajena. Med njena dela sodijo pesniške zbirke za odrasle, knjige za mladino in otroke, dramatika, prevodi, radijska dela ... Uglasbenih je okrog 450 njenih pesmi, največ otroških. Leta 2004 je nastal film o njenem življenju in delu z naslovom Potovka.

Z družino, s sinom Miklavžem, hčerjo Evo (mož Herman Škofič je zgodaj umrl) ter s svojo mamo, je prebivala v Brezju pri Dobrovi. Zdaj je tam sin s svojo družino, pesnica pa živi v Škofji Loki. Letos je postala častna občanka tega mesta.

Ko je leta 1999 postala častna občanka Polzele, je naši šoli podarila svoj doprni kip. Takrat ga je odkrila njena hči, klovnesa Eva Škofič Maurer.

Ob odkritju kipa Neže Maurer, ki ga je izdelal kipar Miha Kač.